

VINERI • 27 NOIEMBRIE 2015 • ANUL LXV NR. 48

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Săptămâna limbii materne, la Micherechi

„Menținerea este posibilă numai prin limbă și cultură”

Editorial - Vitrina să fie frumoasă, debaraua nu contează!

Urmăriți-ne:

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

CALENDAR ORTODOX

30 noiembrie, luni, †) Sf. Ap. Andrei, cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României; †) Sf. Ier. Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei

1 decembrie, marți, Sf. Prooroc Naum; Cuv. Filaret Milostivul (Ziua Națională a României)

2 decembrie, miercuri, Sf. Prooroc Avacum; Sf. Mc. Miropa; Sf. Solomon, Arhiep. Efesului

3 decembrie, joi, †) Sf. Cuv. Gheorghe de la Cernica; Sf. Prooroc Sofronie; Sf. Mc. Teodor, Arhiep. Alexandriei

4 decembrie, vineri, †) Sf. M. Mc. Varvara; Cuv. Ioan Damaschin

5 decembrie, sâmbătă, †) Cuv. Sava cel Sfințit; Sf. Mc. Anastasie; Cuv. Nectarie

6 decembrie, duminică, †) Sf. Ier. Nicolae, Arhiep. Mirelor. Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove)

Curiozități românești

MUNTELE TÂMPA,
UN LOC AL LEGENDELOR

Originea numelui Tâmpa este încă un mister mai ales că este atât de diferit față de celelalte denumiri ale munților din România. Sextil Pușcariu a susținut că numele de Tâmpa provine din dialectele meridionale italiene și înseamnă stâncă abruptă.

O altă teorie, plină de mister, ne duce și mai departe în timp și spune că atunci când romanii au ocupat Dacia au găsit pe munte mai multe altare și, în spiritul Zeului Saturn, ar fi denumit creasta Tempus-Temporis. În timp denumirea s-a schimbat și așa s-a ajuns la Tâmpa, iar Brașovul a fost denumit orașului de la poalele Tâmpai.

Muntele Tâmpa este unul din locurile cele mai pline de legende din Brașov. Cele mai cunoscute sunt cele care vorbesc despre existența unui mare lac subteran sau despre existența unor tuneluri ce străpung muntele. Dacă existența lacului nu a fost dovedită, existența a 3-4 tuneluri săpate în munte este reală. Astăzi numai unul dintre ele mai este practicabil și leagă Casa Sfatului de unul dintre turnurile vechii cetăți. Celelalte s-au surpat în timp și toate sunt închise pentru a se evita accidentele.

Astăzi muntele Tâmpa este un veritabil obiectiv turistic și nu există vizitator care să nu facă o plimbare cu telecabina până în vârf. De pe Tâmpa, Brașovul se poate admira în toată splendoarea lui.

Budapesta

Au fost lansate proiectele pentru
organizațiile naționalităților
din Ungaria pe anul 2016

Termen: 10 ianuarie 2016

În ziua de 18 noiembrie, Ministerul Resurselor Umane de la Budapesta a publicat noile concursuri pentru finanțarea organizațiilor civile de naționalitate din Ungaria. Termenul depunerii dosarelor este **10 ianuarie 2016**.

La fel ca în anii trecuți, pot fi înaintate proiecte în patru categorii:

– pentru cheltuielile de

funcționare a organizațiilor civile,

– pentru sprijinirea programelor culturale,

– pentru organizarea taberelor,

– pentru cursurile de perfecționare a cadrelor didactice.

În anul 2016, finanțarea proiectelor culturale și pentru funcționarea organizațiilor civile va crește, de

la 110 milioane, cât a fost deja de ani buni, la 330 de milioane, pentru proiecte privind păstrarea tradițiilor de la 90 de milioane la 270 milioane, iar pentru cursuri de perfecționare a pedagogilor fondurile vor fi ridicate de la 10 milioane la 15 milioane de forinți. Detalii găsiți pe pagina www.emet.gov.hu (la capitolul: Nemzetiségi támogatások).

**Telefonul
redacției:
66/463-152**

Trmiteți-ne pozele Dvs. hazlii!

Dragi cititori, dacă aveți și Dvs. poze hazlii, care ar putea intra în rubrica „Poza săptămânii”, puteți să ni le trimiteți pe adresa: foaia@foaia.hu.

Se pot face propuneri
pentru premiile AȚRU

Oficiul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria așteaptă propunerile autogovernărilor locale și ale organizațiilor civile românești din Ungaria pentru conferirea distincțiilor

„Pentru românii din Ungaria” și „Pentru învățământul românesc din Ungaria”, distincții fondate de AȚRU. Propunerile trebuie să conțină datele și activitatea persoanei respective sau a

comunității recomandate. Dosarele se vor înainta pe adresa: Oficiul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Eminescu nr. 1. Termenul este: 30 noiembrie 2015.

Poza săptămânii

Concurs de frumusețe între „boșoloci”, la Micherechi

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: De Ziua Națională a României, elevele școlii din Jula, Zinaida Pekárik și Noemi Jobbágy, au îmbrăcat port românesc (design și foto: Anca Butar)

Aniversare la un sfert de veac de activitate

„Menținerea etnică a unei comunități este posibilă numai prin limbă și cultură”

La sfârșitul săptămânii trecute, în zilele de 21–22 noiembrie, clădirea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria din Julia, unde își are sediul și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, a găzduit ediția jubiliară a Simpozionului științific, cea de-a 25-a ediție. Institutul de Cercetări, condus de doamna *dr. Maria Berényi*, reunește prin acest simpozion anual zeci de cercetători, intelectuali și conducători ai instituțiilor românești din Ungaria, dar și profesori universitari, istorici sau etnologi de la diferite instituții din România. După două decenii și jumătate de activitate, Institutul se mândrește cu nu mai puțin de 91 de volume, editate în cea mai mare parte în limba română. Publicațiile anuale ale institutului sunt „Simpozion”, „Izvorul” și „Lumina”, iar pe lângă acestea au mai văzut lumina tiparului în decursul anilor și alte lucrări de referință despre istoria, limba, tradițiile și obiceiurile românilor din Ungaria, monografii, albume, etc.

Prima ediție a simpozionului inițiat în urmă cu 25 de ani, în luna noiembrie a anului 1991, s-a desfășurat într-una dintre sălile Liceului „Nicolae Bălcescu” din Julia și a luat naștere cu o mână de intelectuali români din Ungaria (*Maria Berényi, Ana Borbély, Lucia Borza, Mihaela Bucin, Elena Csobai, Eva Cozma Frătean, Ștefan Frătean, Marius Maghiaru, Emilia Martin, Gheorghe Petrușan* și regretatul Gheorghe Santău).

**Oameni implicați
pentru cercetarea
valorilor noastre**
„Simpozionul a pornit

la drum cu dorința, dar și cu ambiția de a reflecta prin munca celor implicați, istoria, cultura și viața comunității tradiționale românești din Ungaria, în toate aspectele ei, deoarece menținerea etnică a unei comunități este posibilă numai prin limbă și cultură...”, a subliniat în deschiderea lucrărilor din acest an doamna director Maria Berényi. Unele ediții ale întâlnirii științifice au avut loc la Budapesta (de trei ori), la Chitighaz, când a fost lansată și o monografie a localității, la aniversarea a 200 de ani de la înființarea învățământului confesional

în localitate, iar de cele mai multe ori la sediul UCRU din Julia, unde își are sediul și Institutul de Cercetări, care a împlinit anul trecut douăzeci de ani de la înființarea sa.

La ediția din 2015 a Simpozionului au fost prezentate 16 referate din partea unor cercetători și oameni de cultură din Ungaria dar și din România. (Cu detalii despre lucrările simpozionului, prelegeri și impresiile oaspeților prezenți la acest an jubiliar, vom reveni într-un număr următor.)

(Continuare
în pag. a 9-a)

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a DPRP.
www.dprp.gov.ro

EDITORIAL

Vitrina să fie frumoasă, debaraua nu contează!

În momentul de față, anul Domnului 2015, nu există niciun om sau nicio instituție în Ungaria care ar putea da un răspuns convingător la întrebarea: câți români trăiesc azi în Ungaria? Noi zicem că suntem vreo 10 mii, ei zic că suntem peste 35 de mii. Diferența este uriașă și fiecare se bazează pe un alt adevăr.

„Noi”, adică reprezentanții comunității istorice credem că numărul românilor din Ungaria de azi se poate calcula în următorul fel: numărul credincioșilor români ortodocși + numărul câtorva greco-catolici de origine română din nord-estul Ungariei + numărul neoprotestanților din localitățile cu populație tradițională românească. Poate există câte un catolic sau reformat român, dar numărul acestora nu modifică în mod semnificativ rezultatul estimativ. „Ei”, adică autoritățile ungare, ne-au spus însă că suntem de trei, aproape de patru ori mai mulți. În urma recensământului din 2011, ne-am „trezit” că suntem muuult mai mulți, și că avem printre noi mii de români romano-catolici și reformați. Categorie, ar fi fain ca ei să aibă dreptate. Acest „bum” de români în Ungaria, creșterea numărului nostru de 7.995 la 35.000, în doar zece ani, din 2001 până în 2011, nu a adus însă după sine nicio schimbare: nu avem mai multe biserici, nu avem mai multe școli românești, nu avem mai mulți elevi români, nu vorbim și nu citim mai mult românește. (Ba, ceva totuși crește și se sporește: numărul autoguvernărilor românești! Ele apar, ca ciupercile după ploaie, la fiecare alegeri, inclusiv în localități unde nimeni nu s-a declarat român!) Cu siguranță, vor mai trebui să treacă ani sau decenii ca să ne dăm seama exact cine și din ce interese se joacă cu numărul românilor din Ungaria. Până la următoarea numărătoare a populației Ungariei rămâne însă să existăm cu această schizofrenie, când ne prefacem că suntem mulți, cu toate să suntem mult mai puțini. Și tot mai puțini. În zilele obișnuite nu ne preocupă câți suntem, eventual în prag de alegeri mai cercetăm statisticile recensământului și rămânem șocați că de 5–10 ani avem autoguvernări românești în localități unde nu este urmă de român. Vitrina să fie frumoasă, debaraua nu contează!

Sfârșitul săptămânii trecute a fost deosebit de bogat în activități românești: vineri, la școala din Micherechi, după o săptămână de programe educative și distractive, dedicate limbii materne, elevi din cinci școli românești din Ungaria s-au întrecut în ale ortografiei românești; la grădinița din Micherechi, copii și educatoare au primit cu multă simpatie spectacolul de teatru al unui grup de tineri „actori” de la Asociația bolnavilor de sindrom Down din Oradea; cu o zi înainte, la școala din Băntăria, directoarea și adjuncta Liceului „N. Bălcescu” din Julia au făcut o prezentare a singurului liceu de acest gen din Ungaria, pentru a convinge elevii din clasa a opta și părinții acestora despre avantajele studierii limbii române și după anii de școală generală; apoi sâmbătă și duminică, cercetători români din Ungaria și România, istorici, lingviști, etnografi, profesori s-au întâlnit la Julia pentru a dezbate și analiza trecutul, schimbările lingvistice, etnografia, folclorul românilor din Ungaria. Toate astea s-au întâmplat în comunitatea „istorică”, și poate au mai fost și altele care îi scapă jurnalistului. Dar la niciun eveniment nu am văzut vreun primar ungur, vreun deputat parlamentar sau oficialitate.

Vinerea trecută, și în Budapesta s-a organizat un program „romănesc” (se pare) de mare anvergură, la care au fost invitați să țină prelegeri ombudsmanul adjunct, consilieri ministeriali, profesori universitari – toți conferențieri fiind unguri. La „Consfătuirea științifică organizată cu prilejul aniversării a 35 de ani de la înființarea Asociației Române din Budapesta” (organizată de Autoguvernarea Românească pe Capitală) s-a vorbit despre situația juridică a naționalităților din Ungaria, despre legăturile româno-maghiare, bla-bla-bla, dar fără conferențieri români. Presupunem că nici în public nu prea au fost români. (Scuze de la cei puțini care poate s-au rătăcit pe acolo!)

Deci, avem dreptate când zicem: Vitrina să fie frumoasă, debaraua nu contează!

Eva Șimon

Părintele Dumitru Stăniloae despre Sfântul Andrei Șaguna sau Deșteptarea ortodoxă și națională a românilor ardeleni

„Cu cât trec vremurile, cu cât ne depărtăm de timpul în care a trăit și a activat personalitatea puternică a providențialului ierarh, figura lui se îmbracă în conștiința neamului tot mai mult în nimbul miraculos al eroilor de legendă. Azi el ne apare ca una din cele mai înalte culmi ale trecutului, ca unul din cele mai adânci izvoare de energie și de îndrumare a vieții naționale de după el.

Opera lui, atât de prodigioasă, dar mai ales atât de corespunzătoare necesităților noastre naționale, și atât de unitară prin spiritul ce-o călăuzește, ni se dezvăluie ca tot mai genială pe măsură ce timpul îi scoate la iveală nesfârșitele roade binecuvântate și adâncul realism de care a fost pătruns.

Răsărit la începutul veacului XIX-lea dintr-o familie de români macedoneni, așezată în mijlocul Ungariei, **Andrei Șaguna sorbise în ființa lui apriga dragoste de neam a înaintașilor în împletire indisolubilă cu dragostea de lege răsăriteană, care, fiind o caracteristică a tuturor popoarelor ortodoxe, atinge în acea ramură cu suflet arzător a neamului nostru, o intensitate supremă.** Venind să-și desfășoare misiunea în mijlocul românismului ardelean care, trăind în împrejurări asemănătoare cu cele ale românilor macedoneni, adică sub o stăpânire politică străină, fusese silit, de asemenea, să-și ocrotească ființa națională sub acoperământul Bisericii, Andrei Șaguna a întâlnit, fixată într-o îndelungată tradiție, aceeași împreunare a vieții naționale cu cea bisericească, pe care o aducea și el cu sine. Astfel, **atât sufletul său, cât și porunca împrejurărilor de viață și a necesităților românismului ardelean, au contribuit ca opera lui Andrei Șaguna să aibă deopotrivă un aspect național și unul bisericesc. Nu s-ar putea spune despre niciunul din aceste două aspecte că predomină în defavoarea celuilalt, că unul ar fi mijloc și celălalt**

30 noiembrie – Sfântul Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei

scop, ci această operă armonizează într-o minunată sinteză interesele nației cu ale Bisericii, fiecare servind celeilalte dar fiind și servită de ea. Această convergență deplină între ceea ce aducea Șaguna în sufletul lui și între modestele tipare de viață ale Ardealului a făcut ca legiurile lui, deși epocale prin puterile uriașe ce le-au trezit în popor, să se impună fără zguduirii și să prindă rădăcinile cele mai adânci și mai vaste în viața poporului nostru român din Nordul Carpaților.

De aceea, dl. prof. Ion Lupaș, talentatul biograf al lui Șaguna, a putut remarca pe drept cuvânt:

„Istoria noastră națională nu cunoaște lege scrisă, care să fi pătruns așa deodată în conștiința populară în aceeași măsură, în care au putut pătrunde dispozițiile fundamentale ale „Statutului Organic”.

Dar, deși în fond între concepțiile lui Șaguna și tradițiile Ardealului exista din primul moment al sosirii lui la Sibiu o adâncă afinitate, tânărul vicar aducea cu el un element nou, deosebit radical de tot ce se găsea în cuprinsul vieții românilor ortodocși din acel timp.

După desființarea Mi-

tropoliei Ortodoxe de la Alba Iulia la 1701, prin trecerea mitropolitului Atanasie Anghel la unirea cu Roma, poporul român a rămas fără nicio ocrotire peste 60 de ani, având în tot acest timp să-și apere singur credința și suportând cele mai necruțătoare persecuții. Cererile lui repetate de a i se da un arhipăstor nu au fost împlinite decât la 1761, dar într-o formă nesatisfăcătoare, prin trimiterea unor episcopi administratori sârbi care nu se puteau lega statornic și cu toată dragostea de soarta acestui popor.

La 1809 românii își putură, în sfârșit, alege un episcop român în persoana lui Vasile Moga, dar multele condiții cu care i-a stingerit stăpânirea tot timpul mișcărilor, ca și lipsa de preeminență deosebită a personalității sale, nu i-au îngăduit să schimbe prea mult împrejurările apăsătoare din viața bisericească. Iar întrucât viața întreagă a poporului se desfășura în funcție de Biserică, nivelul general al stărilor din Ardeal era cât se poate de modest.

Andrei Șaguna găsea după moartea lui Vasile Moga, în 1816, poporul român într-o stare de

adevărată somnolență. Nu exista o idee mare de circulație generală, care să pună inimile în mișcare, nu se lămurise o conștiință națională viguroasă în mase, o vedere limpede a unui ideal care să dinamizeze voința tuturor. Intelectualii, puțini câți existau, erau de o factură minoră, provincială; incapabili să limpezească un ideal pe seama colectivității și să aibă curajul și puterea să militeze pentru el și să pună apele amortite ale cugetelor în mișcare.

Andrei Șaguna, deși s-a coborât cu toată dragostea sa în mijlocul acestor stări, era totuși față de ele ca un fel de duh al lui Dumnezeu ce se mișca pe deasupra apelor, dându-le viață și formă. Coborât din înălțimi, el aducea un ochi spiritual obișnuit cu vederile largi și cuprinzătoare. Cremenea macedoneană a personalității lui, rafinată în îndeletnicirile comerciale ale familiei, se șlefuiuse prin cultura juridică și teologică pe care o adâncise în timpul studiilor și prin legăturile frecvente cu cercurile sociale cele mai de frunte în care, îl introduseseră unchiul său, Atanasie Grabovschi. Fără să fi pierdut nimic din mistuitoarea lui dragoste de neam și lege, cultura i-a dat capacitatea de a ridica această dragoste pe plan de concepție solid întemeiată și de a găsi cele mai efective căi și arme spirituale în lupta pentru libertatea și drepturile lui. Iar forța și dârzenia masivă a naturii sale au devenit sub flacăra înobilatoare a acelorasi cauze prestantă suverană care făcea pe orice străin să rămână copleșit de prezența și de cuvântul acestui vlădică al unui popor pe care nimenea nu-l lua până atunci în seamă. Iată cum caracterizează Octavian Goga această împreunare minunată de dinamism și de cultură în Andrei Șaguna:

„Om de tact și fin diplomat; spirit cizelat de cultură și perfect echilibrat; pregătit deopotrivă pentru speculațiunile abstracte ca și pentru acțiunile pozitive, un

temperament revoluționar și conspirator, o reminiscență atavică din sufletul agitat al Macedoniei”.

Între românii uniți din acea vreme erau o seamă de bărbați învățați: Timotei Cipariu, Simeon Bărnuțiu, Gheorghe Bariț. Ultimii doi activaseră în anii dinainte de venirea lui Șaguna în Ardeal deosebit de efectiv pentru mișcarea de la 1848. Cu toate acestea, Șaguna este recunoscut îndată în rolul de conducător suprem al neamului, nu atât pentru că deținea un scaun arhieresc, căci și Lemeny îl deținea pe cel de la Blaj, ci pentru toate calitățile cerebrale și spirituale înșirate mai înainte, care la el se împreunau într-o astfel de armonie, încât putea să fie nu numai un gânditor politic, ci și un spirit capabil de a conduce cu efect o acțiune politică. Mitropolitul Andrei Șaguna a fost, astfel, primul președinte al partidului național și delegatul statornic al Românilor ardeleni la curtea din Viena. Abstrăgând de activitatea politică propriu-zisă, realizările Mitropolitului Andrei Șaguna se pot rezuma în:

1. reînființarea Mitropoliei Ortodoxe ardeleni;
2. organizarea ei prin Statutul organic;

3. și o vastă operă culturală constatată în crearea unui învățământ școlar liber pe seama românilor din Ardeal, ca și a altor instituții de caracter cultural.

(...)

Când, la 28 iunie 1873, venerabilul Arhipăstor a trecut din viață aceasta la cele cerești, lumina și puterea izvorâte din sufletul lui mare au continuat să rămână cu poporul pe care l-a iubit, crescând tot mai mult. În uriașul fluviu de energie, care a tășnit în viața Ardealului din miraculoasa mânăire a toiașului păstoresc de către Mitropolitul Andrei Șaguna, românismul de dincoace de munți posedă taina înălțărilor lui viitoare din măsura zilelor de azi”.

(în: „Telegraful român”, nr 26, 1943)

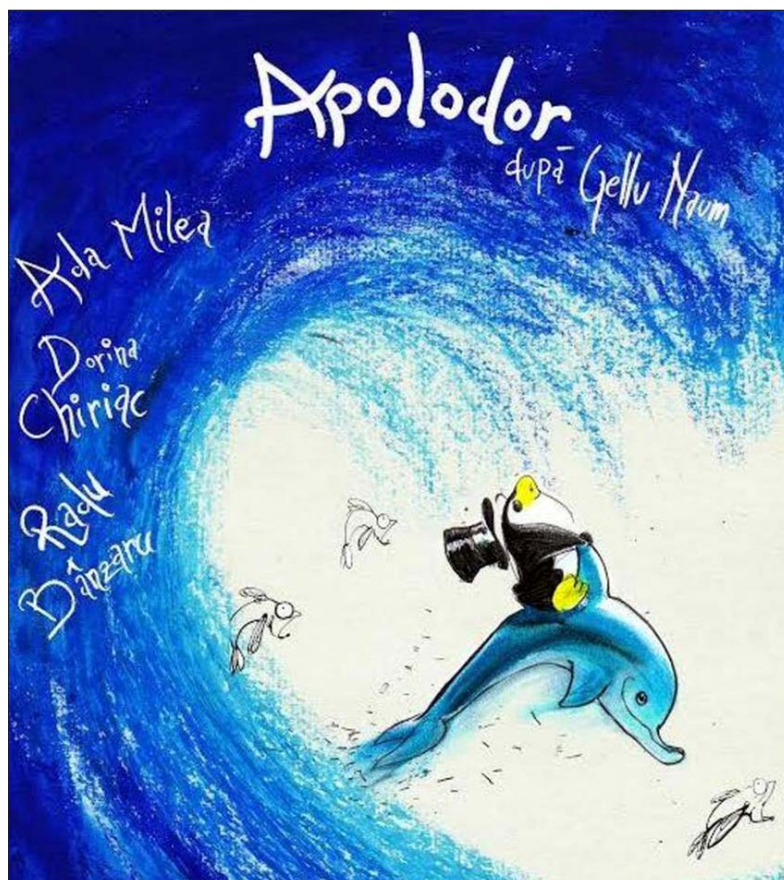
„Apolodor” de Ada Milea, pe „A38”

În 9 decembrie 2015, ora 18.00, Institutul Cultural Român Budapesta organizează spectacolul „Apolodor” (după textul lui Gellu Naum), interpretat de Ada Milea, Dorina Chiriac și Radu Bănzaru, în sala de evenimente culturale a vaporului „A38” din capitala ungară.

„Este marele ei merit că povestea ajunge la tine încărcată cu toată neliniștea și bucuria aventurii și, în același timp, nimic din ceea ce înseamnă un album Ada Milea nu se pierde.” (Matei Florian – *De ce zîmbesc oamenii mari* – Dilema Veche)

„Ada Milea, copil teribil al muzicii, îl scoate pe erou din spațiul strâmt al CD-ului și îl plimbă prin lume, îi face cunoștință cu oameni de tot felul și îi transformă călătoria într-o aventură extraordinară.” (Diana Popescu – *Povestea merge mai departe...* – Adevărul literar și artistic)

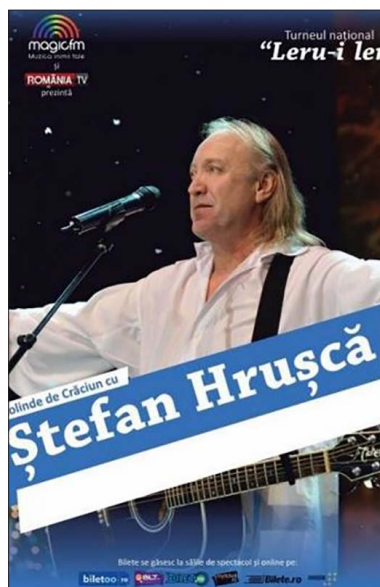
Institutul Cultural Român Budapesta a marcat Centenarul Gellu Naum printr-o expoziție realizată de Muzeul Național al Literaturii Române, în perioada 24 iunie – 10 septembrie 2015.

Audiență publică la AȚRU

Președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Tiberiu Juhasz* anunță că reprezentanța românească cu sediul la Julia (str. Eminescu nr. 1) va ține audiență publică în data de 8 decembrie, marți, de la ora 13.00. Sunt așteptați toți românii care au vreo problemă în rezolvarea căreia AȚRU poate să-i ajute sau vreo părere în legătură cu activitatea Autogovernării pe Țară. Menționăm: este prima ocazie în cei 21 de ani de când există AȚRU că aceasta organizează o audiență cu publicul, care de altfel până la ultima modificare a Legii Naționalității din 2011 nu era obligatorie, dar de patru ani încoace este deja obligatorie și pentru autogovernările pe țară.

Concerte de colinde ale lui Ștefan Hrușcă, la Oradea și Arad

Ștefan Hrușcă, cel mai cunoscut și iubit interpret de colinde se face auzit an de an în casele oamenilor, dând viață frumoaselor tradiții românești, celebrând de fiecare dată Crăciunul și datinile străbune. Turneul de colinde din anul 2015 se numește „Leru-i ler” și va trece prin mai multe orașe din România.

La Oradea, Ștefan Hrușcă va concerta de două ori în cursul lunii decembrie: pe 3 decembrie, artistul va cânta sub cupola Era Park, iar în seara zilei de 22 decembrie, el va cânta la Casa de Cultură a Sindicatelor, cu începere de la ora 20.00.

Concertul de colinde de la Arad va avea loc tot pe 22 decembrie, de la ora 17.00, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici”.

Serată de Moș Nicolae cu colinde românești la Seghedin

Autogovernarea Românească a Județului Csongrad și Autogovernarea românilor din Seghedin organizează, în seara zilei de 5 decembrie, tradiționala întrunire prilejuită de sărbătoarea Sfântului Nicolae.

Evenimentul care începe la

ora 18.00, include un program de colinde românești oferit de Corul „Pro Musica” din Julia. Acesta se va desfășura la cantina Întreprinderii de cauciuc din Seghedin (Lucian, str. Budapești, nr. 10). Serata se va încheie cu o recepție.

A.B.

Pe scurt...

BUDAPESTA

Duminică, 29 noiembrie, Capela ortodoxă română din Budapesta va avea ca oaspete corul Diaconia din Florești (jud. Cluj), care va oferi un miniconcert de colinde credincioșilor români din Capitală. Coriștii vor da și răspunsurile la Sfânta Liturghie, care va începe de la ora 10.00. Vor sluji pr. protopop de Budapesta, *Marius Maghiaru*, și pr. protosinghel *David Pop*.

JULA

Cu ocazia sărbătorii hramului Catedralei Episcopale din Julia, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei și Făcătorul de Minuni, pe 3 decembrie, va fi săvârșită Sfânta Liturghie Arhierască, cu începere de la ora 10.00. La slujbă va sluji alături de PS Episcop *Siluan* și soborul slujitor al preoților din Ungaria, și ierarhii, PS *Nicodim*, Episcopul Severinului și Strehaiei, PS *Andrei*, Episcop al Covasnei și Harghitei și PS *Paisie Lugojanul*, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Răspunsurile la Liturghie vor fi date de un grup psaltic de la Catedrala Mitropolitană din Timișoara. După slujbă vor fi împărțite daruri tuturor copiilor participanți.

MICHERECHI

Tinerii ortodocși și alți oameni de bine din Micherechi adună și anul acesta donații pentru ajutorarea familiilor nevoiașe din România. La fel ca în anii anteriori, donațiile vor fi împărțite în ajunul sărbătorilor de Crăciun. Ajutoarele (alimente, îmbrăcăminte, jucării pentru copii, dulciuri, mobilier, etc.) se adună la școala generală din localitatea Micherechi, de luni până vineri, între orele 8 și 16, până pe 4 decembrie. Pentru mai multe informații: *Robert Ruja* (tel.: 06-70/420-0250).

MEDGYESEGYHÁZA

Autogovernările românească și slovacă din Medgyesegyháza organizează, pe 5 decembrie, o sărbătoare a naționalităților din oraș. Evenimentul cultural-folcloric va avea loc la Casa de cultură, cu începere de la ora 10.00. La programul românesc participă cu dansuri și poezii copiii de la școala din oraș și echipa de dansuri „Doina Bihorului”, condusă de coregraful *Gheorghe Gros* din Chitighaz.

Liceul „N. Bălcescu” se prezintă... la Bătania

Joi, 19 noiembrie, directorul Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula, *Maria Gurzău Czeplédi*, a prezentat instituția pe care o conduce elevilor de la școala generală „Lucian Magdu” din Bătania. Împreună cu adjuncta, prof. *Andrea Cefan*, doamna Czeplédi a răspuns la orice curiozitate sau întrebare legată de liceul julan, venită din partea profesorilor, a părinților și a elevilor de clasele 7 și 8 de la școala din Bătania. Conducătoarele liceului din Jula au făcut și o prezentare Power Point a claselor și a activităților școlare și extrașcolare din instituția care

se mândrește cu un parcurs de mai multe decenii de existență. Pe băncile Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula au învățat elevi care astăzi își desfășoară activitatea în cele mai diverse

domenii de activitate, sunt astăzi medici, profesori, ingineri, buni muncitori, studenți sau elevi ai unor școli superioare din Ungaria sau România.

A.B.

Ce școală îmi doresc copiii români din Ungaria?

Publicăm și ultimele două desene sosite la concursul lansat de revista noastră: „Ce școală românească îmi doresc? Cum va fi școala viitorului?” Acestea au fost trimise de câteun un elev din Micherechi și unul din Aletea.

Dragi elevi câștigători, zilele următoare fiți cu ochii pe poștaș pentru că vă va aduce pe adresa școlii cadourile pe care le-ați câștigat de la redacția „Foaia românească”.

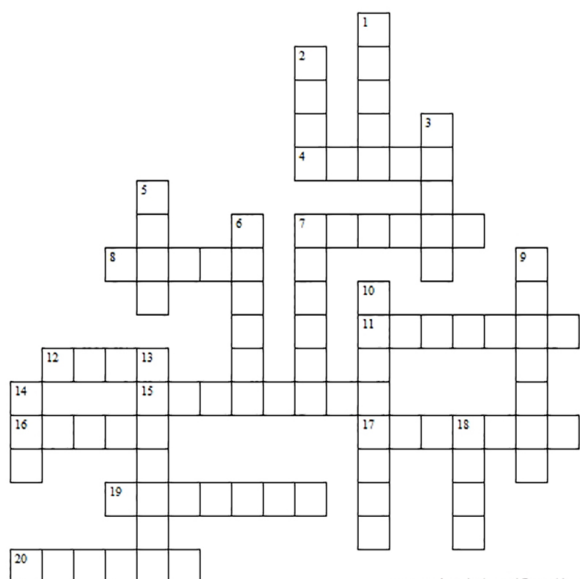

Desen de Adam Borzok, clasa a 4-a, Aletea

Desen de Andrei Miron, clasa întâi, Micherechi

Cunoștințe generale pentru fiecare!

Orizontal:

4. Scrii cu ea pe tablă sau pe trotuar
7. Vegetală de culoarea portocalei
8. Mama puilor

Vertical:

11. Oprește în stații să ia oamenii
12. Formă geometrică rotundă
15. Suflă în ea pe tort
16. Se transformă în fluturăș

17. Închide cămașa
19. Fruct mic roșu delicios și din care cateodata copii fac cercei
20. O clădire mare în care trăiesc prințese

Vertical:

1. Se face din făină și se coace în cuptor
2. Loc cu acrobați și clovni
3. Culoarea ciocolatei
5. Știe ce oră este
6. Animal care are cocoșe pentru depozitarea apei
7. Obiect cu roți, motor și volan
9. Insectă cu aripi multicolore
10. Arată zilele și lunile anului
13. Loc care are acoperiș pereți și ușă
14. Construcție peste apa
18. Prăjitură cu lumânări de suflat

www.ActivitatiCopii.ro

GHICITOARE

E trimis de
Dumnezeu
E ocrotitorul tău,
Totdeauna ți-e aproape

Și în zi și-n miez de noapte;
te va însoți mereu
Și la bine și la greu!
(îngerușul)

Răspunsuri corecte

Răspunsurile corecte la întrebările din rubrica: „Cât de bine știi limba română?” din numărul trecut al Foii:

1. b) La sate s-au tăiat canalele tv.
2. b) Am doar o carte.
3. a) El creează un tablou deosebit.
4. b) Merită să cumperi bilete la film.
5. a) Mama a curățat sacoul roșu.
6. a) Nu uita să iei cartea de pe masă.
7. a) Mi-ar plăcea să ieșim în parc împreună.
8. b) Părinții noștri au ajuns devreme acasă.
9. b) Florile pe care le-ai văzut sunt ale noastre.
10. b) Înghețata pe care am mâncat-o a fost delicioasă.
11. b) Elevii au intrat la examen slab pregătiți.
12. b) Să știi că astăzi o să îți fac o vizită!

Săptămâna limbii materne, la școala din Micherechi

În perioada 16–20 noiembrie, la școala generală din Micherechi a avut loc o nouă ediție a Săptămânii limbii materne, care se organizează de șapte ani consecutiv în această instituție. Cu această ocazie, s-au desfășurat activități diverse, prin care elevii au fost antrenați să descopere lucruri interesante despre scriitorii români sau despre obiceiurile și tradițiile poporului român și altele specifice românilor din Ungaria. Elevii au participat la diverse concursuri, dintre care menționăm concursul de ortografie pe țară, concursul de citire expresivă care au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor despre limba română.

Dat fiind faptul că majoritatea elevilor din această școală sunt vorbitori de limbă română, activitățile din această Săptămână a limbii materne contribuie la conservarea și promovarea specificului etnic și cultural. Astfel de proiecte sunt necesare și pentru a descoperi talentul unor elevi, talent care poate fi cultivat apoi mai departe și, bineînțeles, de a conștientiza și promova bogăția, frumusețea limbii materne și de a cultiva respectul pentru valorile proprii lor culturi.

Prin urmare, în decursul acestei săptămâni au avut loc concursuri de citire expresivă, concursuri de cultură și civilizație românească, concurs pe școală la ortografie și concurs de recitare. Elevii au avut în aceste zile și programe distractive, cum ar fi concert de muzică ușoară românească, au fost invitați de către dascăli să-și asume rolul de profesori și învățători în cadrul zilei intitulate simbolic „ziua

micilor profesori”, având ocazia să predea la catedră, activitate care i-a distrat, însă le-a dat mult de cap „micilor profesori” până să-și însușească „materia de predare” a orei pe care au ținut-o. În prima zi, luni, elevii din cursul inferior au făcut o excursie la Casa muzeu din Chitighaz, după care au vizitat și expoziția „Moștenirea bunicilor” din Otlaca-Pustă. Au avut loc și alte competiții distractive sau ateliere de lucru, la care copiii au reușit să acumuleze îndeletniciri și informații despre viața bunicilor din Micherechi.

Elevii care au avut cele mai bune rezultate la concursul de ortografie, organizat în cadrul școlii din Micherechi, au intrat la faza pe țară, care poartă numele regretatului profesor Gheorghe Martin, activist cultural și un însuflețit patriot local și apărător al limbii române. La acest concurs au participat elevi din Micherechi și de la alte școli bilingve din Ungaria în care se învață limba română,

cum sunt cea de la Aletea, Bătănia, Chitighaz și Julia.

Așadar, vineri, în ultima zi a evenimentului, în incinta școlii s-a desfășurat cea de-a șaptea ediție a concursului de ortografie pe țară. Concursul național dedicat amintirii regretatului profesor Gheorghe Martin a adunat la Micherechi 30 de elevi de la școlile generale din Ungaria. Probele concursului au fost întocmite de Anamaria Brad Sarca, referentă română la Oficiul Pedagogic – Centrul Pedagogic pentru Naționalități, de la Budapesta. Înainte de intrarea la concurs, participanții s-au putut destinde cu câteva melodii populare din Micherechi, interpretate de corul școlii, condus de profesorul de muzică Grigore Poiendă, precum și cu o scenetă, fragment din „Lecția” de Eugen Ionescu, coordonată de profesoara Mihaela Baicu.

(Continuare în pag. a 8-a)

Săptămâna limbii materne, la școala din Micherechi

(Urmare din pag. a 7-a)

Premiații concursului de ortografie

C clase 3-4: locul I – *An-dreea Albert*, locul II – *Ester Iurasoc*, locul III – *Emma Megyeri* și mențiune – *Ana Gurzău*.

C clase 5-6: locul I – *Petru Iova*, locul II – *Larisa Timeea Vincze*, locul III – *David Puha* și mențiune – *Elemér Samu*.

C clase 7-8: locul I – *Debora Puha*, locul II – *Antonia Jivan*, locul III – *Estera Hajnal* și mențiune – *Carmen Toma*.

Premiul special acordat de văduva lui Gheorghe Martin, doamna *Maria Martin*, a fost câștigat în acest an de *Debora Puha*, care la categoria ei de vârstă în cadrul concursului de ortografie a luat locul I. Doamna Martin a încurajat-o să continue învățarea și vorbirea cât mai corectă a limbii române și să-și iubească limba maternă.

Doamna primar din Mi-

cherechi, *Margareta Tat*, a înmănat din partea primăriei fiecărui participant o mică atenție, iar elevii de la școala din Micherechi, participanți la concurs, au fost răsplătiți din partea primăriei și cu bonuri de carte.

Premii speciale au mai fost acordate copiilor pentru rezultatele obținute și pentru interesul acordat limbii române din partea doamnei *Edit Tóth*, directorul circumscripției școlare regionale Șercad de care aparține și școala din Mi-

cherechi; *Marius Maghiaru*, președintele UCRU a oferit un premiu special din partea Uniunii Culturale și a înmănat mai multe bonuri de carte din partea Autogovernării Românești a sectorului VII din Budapesta. Au mai oferit premii speciale: Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, prin vicepreședintele *Alexandru Fina*, și doamna *Anamaria Brad Sarca*, Oficiul Pedagogic – Centrul Pedagogic pentru Naționalități, de la Budapesta.

A.B.

O prietenie de două decenii între orașele Arad și Julia

La sfârșitul săptămânii trecute, vineri, 13 noiembrie, Primăria orașului Julia a organizat întâlnirea celei de-a 21 ediții a parteneriatului de colaboare a orașelor înfrățite Arad–Julia, sub denumirea simbolică „Strângeri de mâini”. Scopul întâlnirii a fost de a revizui programul de cooperare în 2015 și negocierea planurilor pe anul viitor. Întâlnirea a debutat cu o ședință festivă la Primăria orașului Julia, deschisă de primarii celor două localități înfrățite, *Görgényi Ernő*, din Julia, și *Gheorghe Falcă*, din Arad, acesta din urmă subliniind cât de importantă este această colaborare pentru Arad, deoarece orașul pe care-l reprezintă va candida pentru titlul de Capitală Culturală Europeană pentru anul 2021 și are nevoie de susținere și din partea partenerilor din Ungaria.

Viceprimarii celor două orașe, *Kónya István* și *Bognár Levente*, au remarcat în alocuțiunile lor colaborarea fruc-

tuosă dintre cele două localități, atât în ceea ce privește proiectele comune extinse pe trei domenii (forța de muncă, protejarea valorilor comune și cooperare între instituții) inclusiv pe plan social, economic și cultural enumerând câteva din acțiunile și programele comune înfăptuite cu succes.

Dacă în urmă cu mulți ani această relație dintre cele două orașe era interesantă pentru apropierea oamenilor din cele două țări, în acest moment se poate discuta de proiecte majore ale celor două comunități, de fonduri europene, pe care le atrage atât Aradul cât și Julia, iar perspectiva relațiilor dintre cele două orașe vor fi exact pe zona de dezvoltare, de comunicare din punct de vedere cultural.

Evenimentul a continuat cu vizite la Castelul Almásy și la Centrul Cultural „Erkel Ferenc”, care este aproape în faza finală de renovare. Ziua prieteniei s-a încheiat cu un vernisaj de expoziție de fotografii, la Galeria Cohan. (Relatare despre expoziție în pagina a 12-a.)

A.B.

Aniversare la un sfert de veac de activitate

„Menținerea etnică a unei comunități este posibilă numai prin limbă și cultură”

(Urmare din pag. a 3-a)
„Acest site nu poate înlocui un muzeu, o carte, o fotografie, dar...”

Lucrările simpozionului s-au extins pe două zile, în prima fiind prezentate în primul rând rezultatele cercetărilor specialiștilor din România despre istoria bisericii, limba română, spiritualitatea românească, dar au fost lansate și noile publicații și pagina web a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria întregită și înnoită cu zeci de volume și mii de pagini virtuale, în format pdf. Anul acesta au fost scanate și digitalizate 21 de volume. Astfel, din seara de 21 noiembrie 2015, când a

fost prezentată invitaților pagina web a Institutului, publicațiile (Anale 1996, 2000, monografiile despre Chitighaz, Micherechi, Bătaia și alte 25 de volume se pot citi și în format electronic). Pagina www.romanintezet.hu mai cuprinde și un meniu despre românii din Ungaria, personalități marcante, vestigiile Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, și multe altele. Doamna Maria Berényi a mărturisit că se dorește ca toate informațiile, recenziile și scrierile Institutului să apară aici. Ea a spus această pagină deschide o porțiță spre viitor: „Acest site nu poate înlocui un muzeu, o carte, o fotografie, dar poate să adune informații

și cunoștințe, și pune la dispoziția tuturor școlilor, învățământului și celor interesați tot ce a putut face Institutul în acești ani”. În acest context, domnul Tiberiu Bordaș, specialist în informatică, a prezentat site-ul și noutățile acestuia. Au fost prezentate, de asemenea, publicațiile Institutului apărute în 2015: „Simpozion”, volum care cuprinde comunicările celui de-al XXIV-lea Simpozion. „Lumina 2015”, revistă socială, culturală și științifică a românilor din Ungaria, însumând un material și secvențe despre expoziția permanentă „Vestigii ortodoxe” a Colecției muzeale a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Revista mai însumează și semnificații despre revista „Familia” la 150 de ani de la apariție. Cea de-a treia publicație anuală, revista de etnografie și folclor „Izvorul”, cuprinde un material

sintetic focalizat pe sărbătorile Crăciunului, două lucrări prezentate din două puncte de vedere, una din perspectiva muzicologului, de către Grigore Poiendan și cealaltă din perspectiva etnografică semnată Emilia Martin. Manifestarea științifică s-a încheiat în prima zi cu vernisajul unei expoziții fotografice, o retrospectivă a tuturor simpoziunelor din 1991 până în 2015, expoziție al cărei design a fost întocmit de Emilia Nagy.

Institut și al simpoziunelor anuale. Deseori am crezut că acela a fost ultimul, pentru că nu vedeam în față nici un viitor sigur. Situația nu este mai bună nici acum, însă am o presimțire: știu că vom mai exista, dar nu știu în ce formă.”

Atmosfera celor două zile a fost caracterizată de foarte multe discuții interesante, între români și români, din Ungaria și România, între istorici și lingviști, între etnografi și critici literari, dar și între diplomați, profesori sau preoți, adunați la un loc cu toții pentru a pune o nouă cărămidă la întărirea identității românilor din Ungaria, la păstrarea și răspândirea valorilor cultural-spirituale ale comunității noastre.

Expoziția fotodocumentară, precum și ediția din acest an a simpozionului s-au realizat cu sprijinul financiar al Departamentului Politici pentru Relația cu Românii din Pretutindeni din București și al Ministerului Resurselor Umane de la Budapesta. A.B. – E.Ș.

Aradul va avea cea mai modernă gară din Europa de Est

De Crăciun, gara din Arad va deveni cea mai modernă din Europa de Est. O pasarelă supraterană pentru călători a fost construită și face legătura între peroane și clădirea istorică a gării. Astfel, vor fi închise pasajele subterane, imediat ce lucrările vor fi finalizate.

Pasarela are lifturi, scări rulante, dar și magazine sau alte tipuri de facilități pentru călători. Tot în gară a fost construită o clădire, care va cuprinde ateliere tehnologice, laboratoare, birouri, arhive și magazine. De asemenea, au fost refăcute peroanele și modernizat un centru de management al traficului feroviar. Lucrările de modernizare a Gării Arad, începute în anul 2012, sunt întârziate. Valoarea investiției cu fonduri europene depășește 334 de milioane de lei. Lucrările sunt

la stadiul de finisare, fiind deja montate lifturile și scările rulante. Se mai lucrează la instalațiile electrice și de apă. Reprezentanții CFR

Infrastructură au declarat că Aradul va avea cea mai modernă gară din această parte a Europei, fiind ajută de arhitectura veche, care se va îmbina acum cu modernul.

Clădirea Gării Arad a fost construită în 1910, după planurile arhitectului Ludovic Szantay. Este a treia clădire, pentru că primul tren a circulat în oraș în 25 octombrie 1858, anul deschiderii liniei Lökösháza-Curtici-Arad. Gara a fost bombardată puternic în octombrie 1944 de către trupele germane și a fost refăcută între anii 1950-1953. Lucrările la clădirea gării din Arad, unicat în peisajul arhitectural românesc, au început în anul 1905. Primul tren care a circulat în Arad a fost în 25 octombrie 1858, anul deschiderii liniei Lökösháza-Curtici-Arad. (Sursa: adevarul.ro)

Concerte Cargo și Antonia, la Arad

Primăria Aradului a pregătit arădenilor un program de 3 zile pentru Ziua Națională, începând cu 28 noiembrie și culminând cu 1 Decembrie. Festivitățile din acest an se desfășoară sub un generic drag arădenilor, „Arad, Întâiul oraș al Unirii”, marcând importanța politică și administrativă a intelectualilor arădeni care au pregătit Marea Unire.

Ziua de 28 noiembrie este dedicată unei sesiuni naționale de comunicări științifice, „Aradul – centru politic al românilor transilvăneni”.

Ziua de 29 noiembrie este dedicată arădenilor iubitori de muzică rock, care se vor putea bucura de concertul aniversar Cargo, care vor urca pe scenă pentru a sărbători 30 de ani de activitate. În deschidere, începând cu ora 18, vor concerta

trupele Underdose, On The Edge și Blackjack. Iubitorii de muzică pop au ocazia de a participa la concertele din 30 noiembrie, tot începând cu ora 18. Headlinerii de luni sunt What's Up și Antonia.

Ziua de 1 decembrie va fi sărbătorită prin expoziții, sesiuni de comunicări, dar și într-un cadru festiv tradițional. Concertele vor avea loc pe Platoul Primăriei Municipiului Arad.

GLUME

Dacă soția te întreabă „Ce ai zis?” nu înseamnă că ea nu te-a auzit, ci îți dă o șansă să te mai gândești o dată!

❖ ❖ ❖

Ce face un polițist român care a câștigat marele premiu la Loto 6/49?

Își cumpără o intersecție și se privatizează...

❖ ❖ ❖

La farmacie vine o bătrână de 80 de ani cu o rețetă. Farmacistul o întreabă:

– Rețeta este pentru dumneavoastră?

– Da.

– Știți că este o rețetă de anticoncepționale? Acestea nu vă fac nimic.

– Ba da, mă fac să dorm liniștită!

– Cum așa?

– Iau câte o pastilă în fiecare dimineață, o pisez și o dizolv în paharul cu suc al nepoatei mele de 16 ani. Așa dorm eu liniștită!

❖ ❖ ❖

O femeie nervoasă dă buzna într-o farmacie:

– Am nevoie de o otrăvă puternică!

– Pentru ce, doamnă?

– Pentru un șoricel de 1,85 m și cam 90 kg...

❖ ❖ ❖

Cerere în căsătorie din partea unui bărbat: lubito, vrei să fi soția mea?

Cerere în căsătorie din partea unei femei: Sunt însărcinată!

❖ ❖ ❖

La psihiatrie...

Un nebun mergea prin spital trăgând după el un pantof. La un moment dat se întâlnește cu un medic care-l întreabă:

– Ce faci, măi? Iar ai scos câinele la plimbare?

– Cum un câine? Dumneata nu vezi că-i un simplu pantof?

– Bun, bun...

Și-apoi doctorul șoptește unei asistente: „Acestuia îi dăm drumul că s-a vindecat...”

După plecarea personalului medical, nebunul se întoarce către pantof zicând:

– Vezi Grivei, iar l-am păcălit...

❖ ❖ ❖

– De ce s-a oprit Trabantul la semafor deși culoarea acestuia este verde?

– Pentru că s-a lipit într-o gumă de mestecat!

TV

Tot ce contează. Vino să vezi!

Vineri, 27 noiembrie, ora 10.00, TVR 1
O emisiune care vă oferă cât mai multe și mai diverse alternative de petrecere a timpului liber. Fie că sunt festivaluri, filme, lansări de carte, târguri, spectacole, concerte, celebrări și... câte și mai câte! Pentru că suntem convinși că adevărata relaxare este cea activă. De acolo ne putem lua energia pentru o nouă zi de muncă, sau chiar o nouă săptămână.

Declarație de dragoste

Duminică, 29 noiembrie, ora 14.10, TVR 2

Povestea romantică a doi liceeni din Bucureștiul anilor '80, Ioana și Alexandru, care rămân împreună în ciuda tuturor obstacolelor sociale și familiale ce amenință să-i despartă.

„Declarație de dragoste” poate fi considerat unul dintre primele „love-story-uri” românești. Adrian Păduraru și Teodora Măreș sunt protagoniști, iar Ion Caramitru și Tamara Buciuceanu fac două roluri de neuitat în ipostaza faimoșilor profesori Socrate, respectiv Isoscel. Este primul film al unui adevărat fenomen sociologic al anilor '80, „care ofereea tinerilor o alternativă la conformismul cinematografiei epocii” (Tudor Caranfil).

Festivalul Național al romanței – Crizantema de aur

Duminică, 29 noiembrie, ora 22.30, TVR 2

Organizatori: Consiliul local și Primăria municipiului Târgoviște, Consiliul județean Dâmbovița, Centrul județean pentru Cultură și Teatrul Tony Bulandra, Târgoviște.

Invitați în recital: Nicolae Furdul Iancu, Maria Buză și tariful George Pătrașcu, Florin Georgescu, Carmen Rădulescu, Valentin Albeșteanu (vioară) și Valentin Cucu (pian). Acompaniază orchestra Dor românesc.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

30 NOIEMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

1 DECEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: „Limba română de azi și de ieri” / serial al lect. Elena Sandu 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

2 DECEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.15: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.25: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

3 DECEMBRIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

4 DECEMBRIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

5 DECEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.20: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

6 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 2 decembrie, Duna Tv, ora 7.50
Reluare: 2 decembrie, Duna World, ora 17.25

După câteva informații despre comunitatea românilor din Ungaria, vă invităm să participați la o întâlnire a intelectualilor. În zilele de 21–22 noiembrie, la Jula, s-a organizat cea de-a 25-a ediție a simpozionului științific al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. La acesta au participat specialiști români din Ungaria și România, oferind publicului interesat noi rezultate ale cercetărilor despre cultura, limba și tradițiile românilor din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați.

„E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

ÎNCHIRIERE MICROBUZ

Asociația de Sport din Micerechi închiriază microbuz Ford (de 16 + 1 locuri)
Preț închiriere: 200 Ft/km
Contact: Ioan Boca
(06-70/3393-948)

VÂNZARE TEREN

Teren de vânzare (902 mp) în orașul Jula (Gyula). Terenul este situat într-o zonă liniștită plină de verdețură, în apropierea Băilor Cetății, cu toate utilitățile branșate și cu ieșire la șosea. Terenul este construibil pentru casă familială, duplex, la liberă alegere. Contact: Christiánné Grósz Flóra, telefon: 0036/70–3366801.

Adrese utile

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: *Marius Maghiaru*
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel., fax: (+36-66) 463-951
Președinte: *Tiberiu Iuhás*
E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: *Victor Micula*

Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980

Consul general: *Ioan Fodoreanu*

Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181

Consul general: *Florin Trandafir Vasiloni*

Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel., fax: (+36-66) 463-079
Director: *dr. Maria Berényi*
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345
Director: *Gabriela Matei*
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Lumea văzută de artiștii fotografi din Arad

„Străngerile de mâini” din această toamnă dintre orașele înfrățite Iula și Arad au avut și un program artistic prin vernisajul expoziției de fotografii a FotoClubPro Arad în Galeria Cohan din Iula. Expoziția din lucrările artiștilor arădeni a fost deschisă pe 13 noiembrie, de către consilierul local Szalai György, care este și președintele Asociației pentru Relațiile dintre Iula și Arad. Acesta a subliniat importanța legăturilor de peste două decenii dintre conducerile celor două orașe, dar a punctat și faptul că aceste legături au devenit și mai strânse acum un an și jumătate, când s-au înființat și organizații civile prin care relațiile bilaterale au devenit mult mai apropiate și concrete. „Suntem de părere că trebuie să cunoaștem ceea ce ne aseamănă, trebuie să ne declarăm valorile de bază și trebuie să ne folosim de posibilitățile reciproce”, a spus consilierul local din Iula, care a mai adăugat: „Întotdeauna este

o adevărată aventură să ne cunoaștem realitățile prin prisma artiștilor. Artiștii fotografi din Arad ne permit, prin fotografiile lor, să cunoaștem o altfel de lume, așa cum o văd ei.”

Președintele Fotoclubului „Székely Aladár” din Iula, Bánfi Barnabás, și-a deschis discursul prin a evoca însemnătatea străngerilor de mâini la diferitele popoare ale lumii. „În Olanda, în loc de străngerile de mâini e preferată aplecarea capului. În Scandinavia oamenii se bucură să-și strângă cât mai lung mâinile. În SUA, strângerea mâinilor se face scurt și rapid. În lumea arabă, femeile nu dau mâna. În Japonia nu dau mâna oamenii, doar scurt se apleacă, e o adevărată jignire să-l atingi pe celălalt.” După ce julanii și arădenii, deja de 21 de ani, și-au dat mâna și au legat o prietenie trainică, ei se întâlnesc anual pentru a se cunoaște mai bine și pentru a-și cunoaște cultura, valorile mai bine. Sub acest semn a stat și expoziția artiștilor de la FotoClubPro Arad, care au adus, prin fotografiile lor, o altfel de viziune a lumii care ne înconjoară. Cum a subliniat și Bánfi Barnabás: „Imaginile de la FotoClubPro Arad ne arată o viziune artistică foarte sensibilă. Vedem subiecte obișnuite, dar care

sunt selectate într-un mod foarte atent, creând o nouă operă.”

Curiozitatea expoziției celor de la FotoClubPro Arad a fost că imaginile nu au fost printate pe hârtie, ci pe pânză, ceea ce în Ungaria nu prea se întâlnește. Astfel că fotografiile au fost asemănătoare unor tablouri pictate.

Lucrările expuse au tema liberă și sunt semnate de: Ovidiu Grasu, Rareș Bubo Popa, Florin Mirnea, Teodor Radu Pantea E.FIAP/s M.AAFR Hon.AAFR, Cosmin Micoară, Claudiu Horeanu, Flavian Săvescu Art.AAFR, Ioan Tasi, Dorin Șdira, Octavian Tocaciu, Silviu Cozma, Alina Mladin, Alexandru Frățeanu, Nelu Scripciuc E.AAFR A.FIAP Hon.MPC, Elisabeta Șipos, Laura David, Cătălin Alexandru, Dorin Neamțu și Robert Kadar.

Lucrările artiștilor fotografi din Arad (37 la număr) pot fi admirate în Galeria Cohan din Iula până în data de 2 decembrie.

E.Ș.

Primari și viceprimari din Arad și Iula

Bánfi Barnabás

Evenimentul a fost deschis de corul elevilor de la Liceul „N. Bălcescu”.
Dirijor: Gheorghe Pătcăș

FOAIA
românească
27 noiembrie 2015
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Butar. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Iula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichis și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2015: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE - DPRRP (București, România).